

Klimaatverklaring AAIS

Uittreksel uit het interne beleid van AAIS inzake duurzaam beleggen
Onderdeel van het Sustainability Risk Policy Framework van AAIS in de zin van artikel 3 van de Europese SFDR-verordening

Februari 2021

I. Achtergrond van ons engagement om bij te dragen aan een koolstofarme economie

Geschat wordt dat de menselijke activiteiten al ongeveer 1,0 °C van de opwarming van de aarde sinds het ontstaan van de industrie hebben veroorzaakt, waarbij de reële waarde waarschijnlijk tussen 0,8 °C en 1,2 °C ligt. Als de temperatuurstijging haar huidige tempo aanhoudt, haalt ze in de komende 10 tot 30 jaar waarschijnlijk 1,5 °C.¹ De menselijke activiteiten vertalen zich in de steeds grotere uitstoot van broeikasgassen, waarbij de grootste bijdrage afkomstig is van koolstof. We merken de effecten van deze temperatuurstijging in de vorm van extreme weersomstandigheden zoals overstromingen, droogtes en hittegolven. Dit resulteert op zijn beurt in het verlies van biodiversiteit en van ecosystemen, in slechtere luchtkwaliteit, enzovoort.

Om het bovenstaande aan te pakken, hebben 196 landen in december 2015 de Overeenkomst van Parijs goedgekeurd. De ratificatie van het Klimaatakkoord van Parijs impliceert de verbintenis om “de stijging van de wereldwijde gemiddelde temperatuur tot ver onder 2 °C boven het pre-industriële niveau te houden en inspanningen te leveren om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau”, teneinde gevaarlijke niveaus van klimaatverandering te vermijden. Het Klimaatakkoord stelt verder dat de partijen “de financieringsstromen zullen moeten afstemmen op een pad naar een geringe uitstoot van broeikasgassen en naar een klimaatbestendige ontwikkeling”.²

In overeenstemming met het Akkoord van Parijs heeft de Europese Commissie twee toezeggingen gedaan:

- a) In het klimaatdoelstellingsplan van de EU voor 2030 beloofde de Commissie om de lat qua terugdringing van de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 hoger te leggen, nl. bij minstens 55 %³ ten opzichte van het niveau van 1990.
- b) In het kader van de in december 2019 gepubliceerde “Green Deal” werkt de Europese Unie aan het tot 2050 stapsgewijs volledig afbouwen van de uitstoot.

Onze strategie

De bijdrage die ABN AMRO en AAIS leveren aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs, strookt met onze purpose, nl. “Banking for better, for generations to come”, en met de strategie van de hele bank, nl. “Accelerate the Sustainability Shift”.⁴ We begeleiden onze klanten niet alleen naar meer duurzaamheid, we willen ook zelf het goede

¹ IPCC, *Summary for Policymakers*, 2018 (https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/2/2019/05/SR15_SPM_version_report_LR.pdf)

² Artikel 2.1(c) van de Overeenkomst van Parijs

³ De vorige doelstelling uit het Klimaatakkoord van Parijs (2015) bestond uit een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 40 %.

⁴ Bron: [Klimaatverklaring ABN AMRO](#)

voorbeeld geven. Dat blijkt bijvoorbeeld uit onze belofte om voor al onze gebouwen tegen 2023 minstens een energielabel A te halen en om tegen 2030 de normen uit het Akkoord van Parijs te halen.⁵

Onze fiduciaire plicht

ABN AMRO Investment Solutions heeft als vermogensbeheerder die zich inzet voor de [Principles for Responsible Investment](#), een fiduciaire plicht. Deze fiduciaire plicht impliceert dat onze cliënten van ons verwachten dat we, als we hen producten aanbieden, rekening houden met aspecten die gerelateerd zijn aan milieu, maatschappij en bestuur. Meer specifiek zijn wij van mening dat onze fiduciaire plicht ook inhoudt dat we financieringsstromen moeten stimuleren die passen in een scenario waarbij de temperatuurstijging ruim onder 2°C blijft.

Regelgeving

De ontwikkeling van de regelgeving helpt ons om dit doel te bereiken. We zijn als in Frankrijk gevestigde vermogensbeheerder onderworpen aan de Franse [wet inzake energietransitie en groene groei](#), waarmee Frankrijk zich engageert voor de transitie naar een koolstofneutrale economie tegen 2050. Artikel 173 van die wet introduceert voor bezitters van effecten de verplichting om hun omgang met klimaatgerelateerde risico's en, meer algemeen, met de integratie van sociale en ecologische parameters in hun beleggingsbeleid openbaar te maken. Onlangs werden de verwachtingen uit artikel 173 aangescherpt door de goedkeuring van de [wet nr. 2019-1147 betreffende energie en klimaat](#) uit november 2019, die het beheerbeleid uitbreidt met bijkomende specificaties omtrent risico's voor klimaatverandering en biodiversiteit.

Transparantie is cruciaal voor de verantwoording en kan daarom een sterke motor zijn om de transitie naar een koolstofarme of zelfs broeikasgasvrije economie te stimuleren. De Europese Unie publiceert momenteel een vernieuwde strategie voor duurzame financiering en daarbij versterkt ze wat al is vastgelegd in het [Actieplan voor duurzame financiering](#), o.a. de verplichting tot openbaarmaking (Sustainable Finance Disclosure Regulations: SFDR), een groene taxonomie en normen voor groene obligaties. De algemene doelstelling bestaat erin om meer financiële stromen voor duurzame ontwikkeling te benutten, zodat Europa de doelstellingen van Parijs kan halen. Een groot deel van deze regelgeving zal in werking treden in maart 2021.

Engagementen van de industrie

In juli 2019 kondigden de Franse *Autorité du Contrôle Prudentiel et de Résolution* (ACPR) en de *Autorité des Marchés Financiers* (AMF) een kader aan om de klimaatgerelateerde engagementen van banken, verzekeraars en vermogensbeheerders te monitoren en te evalueren.⁶ In overeenstemming met dit collectieve engagement van de Franse financiële sector heeft de *Association Française de la Gestion financière* (AFG)⁷ vermogensbeheerders aangemoedigd een "kolenstrategie" aan te nemen. Kolen zijn wereldwijd de belangrijkste bron van broeikasgasuitstoot: 40 % van de broeikasgasuitstoot uit energieproductie en industriële processen is toe te schrijven aan kolen, 32 % aan olie en 19 % aan aardgas.⁸

Op groepsniveau is ABN AMRO betrokken bij verschillende sectorverbintenissen en initiatieven die specifiek gericht zijn op het bestrijden van de klimaatverandering, zoals [The Partnership Carbon Accounting Financials](#) (PCAF), de [Task Force on Climate-related Disclosures](#) (TCFD), het [Nederlandse Klimaatakkoord](#) voor de financiële sector en de [Finance for Biodiversity Pledge](#).

⁵ <https://edge.tech/article/press/abn-amro-partners-with-edge-to-redevelop-current-amsterdam-zuidoost-location-into-a-state-of-the-art-office>

⁶ <https://www.amf-france.org/en/news-publications/news-releases/amf-news-releases/amf-and-acpr-publish-their-first-report-monitoring-and-evaluation-financial-institutions-coal>

⁷ De Association Française de la Gestion Financière (Franse vereniging voor financieel beheer - AFG), die de belangen van externe vermogensbeheerders vertegenwoordigt en behartigt.

⁸ <https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/sites/default/files/2019-05/datalab-46-chiffres-cles-du-climat-edition-2019-novembre2018.pdf>, pagina 24.

II. Relevante soorten risico's

Tegenwoordig wordt algemeen aangenomen dat duurzaamheidsrisico's (op lange termijn) een impact kunnen hebben op de financiële prestaties van het bedrijf waarin is belegd. Beleggers beseffen dit (net als veel andere financiële spelers op de markt en net als toezichhouders) en willen steeds vaker inzicht krijgen in de potentiële duurzaamheidsrisico's die een bedrijf loopt, teneinde zo de waarschijnlijkheid van een financiële impact op het bedrijf in te schatten. Ook wij als vermogensbeheerder willen inzicht in de risico's die verbonden zijn aan de portefeuilles op onze platformen. Hieronder identificeren we verschillende risico's die verband houden met klimaat. Voor de vraag hoe we met deze risico's omgaan verwijzen we naar ons Beleid Duurzaam Beleggen⁹.

Duurzaamheidsrisico

De SFDR-verordening definieert een duurzaamheidsrisico als elke gebeurtenis of omstandigheid die verband houdt met het milieu, de maatschappij of het bestuur en die, indien ze zich voordoet, een negatieve materiële impact op de waarde van de investering zou kunnen hebben.

Fysiek risico en transitierisico

De Europese Centrale Bank (ECB) ziet klimaatverandering als een evenwicht tussen twee risico's: fysiek risico en transitierisico. Ze kunnen elkaar versterken. Een groter fysiek risico leidt immers tot een grotere transitie en het uitstellen van de transitie leidt tot een groter fysiek risico, wat op zijn beurt het transitierisico verhoogt naarmate de transitietijd aanzienlijk afneemt. Het optreden en de intensiteit van die risico's zal afhangen van het pad voor de implementatie van het beleid. Fysieke risico's en transitierisico's hebben allebei klimaat- en milieucomponenten.

Risk affected	Physical		Transition	
	Climate-related	Environmental	Climate-related	Environmental
	<ul style="list-style-type: none">• Extreme weather events• Chronic weather patterns	<ul style="list-style-type: none">• Water stress• Resource scarcity• Biodiversity loss• Pollution• Other	<ul style="list-style-type: none">• Policy and regulation• Technology• Market sentiment	<ul style="list-style-type: none">• Policy and regulation• Technology• Market sentiment

Tabel 1: Definities van klimaat- en milieurisico's (CER's), bron: ECB¹⁰ en ABN AMRO Bank N.V.

Zowel fysieke risico's als transitierisico's zijn financiële risico's en kunnen een zwaar negatieve invloed hebben op de waarde van beleggingsportefeuilles en daardoor de belangen van de beleggers in gevaar brengen.

Fysieke risico's zijn risico's die onze maatschappij direct treffen en die de economie kunnen treffen.¹¹ Voorbeelden van fysieke risico's in verband met klimaatverandering zijn droogtes, hittegolven, bosbranden, tropische stormen en overstromingen en - op langere termijn - temperatuurveranderingen, verlies van biodiversiteit en de stijgende zeespiegel. Fysieke risico's kunnen de continuïteit van de bedrijven in gevaar brengen, de bedrijfswaarde laten dalen en schade berokkenen aan het vermogen om winst te genereren en schulden af te lossen.¹²

Transitierisico's vloeien voort uit het proces van aanpassingen op weg naar een economie die netto koolstofvrij is. Voorbeelden van transitierisico's zijn klimaatgerelateerde evoluties van het beleid en de regelgeving, het ontstaan van

⁹ Sustainable Investment Policy, samenvatting gepubliceerd op onze website: www.abnamroinvestmentsolutions.com

¹⁰ ECB, Guide on climate-related and environmental risks (Nov 2020)

¹¹ Bank of England: <https://www.bankofengland.co.uk/knowledgebank/climate-change-what-are-the-risks-to-financial-stability>

disruptieve technologie en bedrijfsmodellen, veranderende sentimenten en maatschappelijke voorkeuren, of evoluties in de bewijzen, de kaders en de juridische interpretaties.¹² Klimaatgerelateerde beleidslijnen en regelgeving dwingen bijvoorbeeld de snelheid van de transitie naar een groenere economie af, wat op zijn beurt een effect heeft op bepaalde sectoren en de financiële stabiliteit.³ Een transitie kan, vooral als ze abrupt is, de waarschijnlijkheid vergroten dat bedrijven met productieprocessen die een negatieve impact hebben op de biodiversiteit, hun leningen niet kunnen afbetalen of hun investeringen moeten afwaarderen. Bovendien kunnen aansprakelijkheidsclaims of reputatieschade leiden tot hogere operationele risico's.¹²

Biodiversiteitsverlies

Hoewel hierboven al vermeld, moet het biodiversiteitsverlies ook apart worden vermeld omdat het bewustzijn over financiële risico's die verband houden met het verlies aan biodiversiteit volgens ons nog steeds erg klein is (in tegenstelling tot het bewustzijn over risico's die verband houden met klimaatverandering). Volgens een rapport van de Nederlandse Centrale Bank (DNB)¹³ wordt biodiversiteitsverlies beschouwd als een van de grootste risico's voor de maatschappij en de economie. Dit wordt bevestigd door het Global Risks Report 2020 van het World Economic Forum¹⁴, dat biodiversiteitsverlies als een van de vijf grootste risico's van het volgende decennium bestempelde. Naast zijn bijdrage aan de versnelling van de klimaatverandering bedreigt het biodiversiteitsverlies de gezondheid van ecosystemen die belangrijke diensten verlenen aan de economie, zoals de bestuiving van voedselgewassen door dieren, natuurlijke waterzuivering en vruchtbare bodems. Verder is het biodiversiteitsverlies zowel door de fysieke risico's als door de transitierisico's een belangrijke bron van hogere financiële risico's.¹²

We zijn overtuigd dat we een impact kunnen hebben op het beperken van het biodiversiteitsverlies. Door middel van actief aandeelhouderschap (zie hoofdstuk III) kunnen we onze portefeuillebeheerders bijvoorbeeld bewust maken van die risico's zodat ze zich met dit thema kunnen bezighouden bij de bedrijven waarin ze beleggen.

III. Klimaat- en milieurisico's bij AAIS

ABN AMRO Investment Solutions hanteert een businessmodel met een open architectuur. We werken met externe managers op onze platformen. De portefeuilles die we aanbieden via onze platformen, moeten voldoen aan onze duurzaamheidsvereisten (de graad hangt af van de classificatie van het fonds). AAIS hanteert bij de implementatie van de ESG-criteria een multidimensionale benadering. Deze wordt nader toegelicht in de Verklaring over het duurzaamheidsrisico.

We willen hier echter twee aspecten toelichten:

- de negatieve screening die we gebruiken om blootstelling aan bepaalde sectoren/activiteiten te vermijden;
- de positieve invloed die we willen uitoefenen door actief eigenaarschap.

Negatieve screening (uitsluiting)

We sluiten bedrijven uit die actief zijn in bepaalde sectoren of die betrokken zijn bij bepaalde activiteiten. Dit doen we omdat die beleggingen beschouwd worden als financieel "risicovol" en/of omdat ze niet stroken met ons doel (zie hoofdstuk 2). De hierna vermelde uitsluitingen zijn gedeeltelijk reeds doorgevoerd en zullen uiterlijk in het tweede kwartaal van 2021 volledig geïmplementeerd zijn.

¹² CFRF, *Climate Financial Risk Forum Guide 2020*, juni 2020.

¹³ De Nederlandsche Bank, [Indebted to nature: Exploring biodiversity risks for the Dutch financial sector](#), juni 2020

¹⁴ <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2020>

Bestaande uitsluitingen met betrekking tot klimaatverandering die van toepassing zijn op het volledige fondsengamma (nultolerantie)

- bedrijven die niet voldoen aan de 10 principes van het Global Compact van de VN. Deze principes omvatten drie milieuprincipes (principes 7, 8 en 9).
- tabak producerende bedrijven, bv. telers en producenten van tabak. Productie van tabak kan onder meer leiden tot ontbossing (wat op zijn beurt leidt tot een verhoogde CO₂-uitstoot en verlies van biodiversiteit) en tot de vervuiling van land en water (wat op zijn beurt leidt tot het verlies van land- en water-ecosystemen).

Aan klimaatverandering en biodiversiteit gerelateerde uitsluitingen voor ESG-fondsen en duurzame fondsen¹⁵ (drempel van 5 % tenzij anders vermeld)

- genetisch gemodificeerde organismen. GGO's laten aan het milieu en de biodiversiteit gerelateerde zorgen ontstaan over het ontstaan van nieuw onkruid, het verlies van land- en water-ecosystemen door het gebruik van giftige herbiciden en pesticiden.
- olieboringen in de Arctische zee, oliehoudend zand of teerzand en methoden voor de winning van schalie-energie. Vanuit het oogpunt van het klimaat veroorzaken deze winningsmethoden hoge emissieniveaus (teerzand, schalie-energie) en ze hebben zware gevolgen voor (vaak kwetsbare) ecosystemen zoals gebieden met een hoge biodiversiteitswaarde.
- bedrijven die betrokken zijn (meer dan 50 % van de totale omzet) bij de handel en/of groothandel in tabak (zie de uitleg onder 'tabak producerende bedrijven').

Aan thermische kool gerelateerde specifieke uitsluitingen voor ESG-fondsen en duurzame fondsen*¹⁶

- ontginning van thermische kool. Kool geeft bij de productie van elektriciteit meer broeikasgassen (scope 1, 2 en 3) af dan olie of gas. De koolstofintensiteit van kool om elektriciteit op te wekken bedraagt 1050 g CO₂eq/kWh tegenover 443 g CO₂eq/kWh voor aardgas.¹⁷
- bedrijven met betrokkenheid (meer dan 15% van de totale omzet) bij de productie van elektriciteit uit thermische kolen.¹⁸ De drempel wordt tot 10% verlaagd per 1 januari 2022.

Overeenkomstig de ambities van de Europese Unie voor 2030 streven we ernaar om per 2030 geen kolengerelateerde transacties in Europa meer te financieren en om de kolenfinanciering per 2040 helemaal af te bouwen (dat laatste overeenkomstig de AFG-richtlijnen).

* Hoewel de hierboven vermelde uitsluitingen van kolen momenteel alleen van toepassing zijn op ESG-fondsen en duurzame fondsen (artikel 8 en 9 van de SFDR), zullen we deze uitsluitingen geleidelijk uitbreiden naar het volledige fondsengamma (inclusief fondsen in de categorie 'andere' van de SFDR) om de bovenvermelde gefaseerde uitstaptermijnen te halen.

Active ownership

We beschouwen active ownership als engagement en stemmen op algemene vergaderingen. Hoewel stemmen kan worden gezien als een vorm van engagement, splitsen we dit proces op omdat het engagement op het niveau van de individuele portefeuillebeheerder ligt terwijl de uitoefening van het stemrecht bij volmacht (proxy voting) bij ABN AMRO Investment

¹⁵ Fondsen die onze criteria toepassen om zich krachtens de SFRD-verordening te classificeren als artikel 8 en 9.

¹⁶ Focus op thermische kool (stoomkolen), die wordt verbrand om stroom op te wekken die turbines laat draaien om elektriciteit op te wekken voor openbare elektriciteitsnetten of rechtstreeks door de industrie die elektriciteit verbruikt (zoals de chemische industrie, papierproducenten, cementindustrie en metselwerk).

¹⁷ AFG: Guide to Developing a Coal Strategy for Asset Management Companies, maart 2020.

¹⁸ Met uitzondering van groene obligaties (die door dezelfde bedrijven kunnen worden uitgegeven)

Solutions ligt. In de laatste jaren is het aantal resoluties over milieu en maatschappij toegenomen, waardoor het stemgedrag in de strijd tegen klimaatverandering een relevanter instrument kan zijn.

Engagement

Engagement is de verantwoordelijkheid van de portefeuillebeheerder omdat de specifieke doelstellingen van het engagement afhangen van de beleggingsstrategie van het fonds en van de rol die de ESG-criteria spelen. Een fonds dat wil bijdragen aan de afbouw van broeikasgassen, kan op een andere manier met de participaties in zijn portefeuille omgaan dan een fonds dat focust op biodiversiteit. Bovendien kan een fonds dat een waardebenadering hanteert, zich op een andere manier engageren dan een fonds dat een groeibenadering hanteert. Ongeacht deze verschillen in de benaderingen zijn er echter altijd minimale duurzaamheidsprestaties die (duurzame) portefeuillebeheerders mogen verwachten van de bedrijven in hun portefeuilles. Daarom vragen we aan onze portefeuillebeheerders om onze richtlijnen inzake engagement na te leven. Portefeuillebeheerders rapporteren jaarlijks aan ABN AMRO Investment Solutions over hun inspanningen op het gebied van engagement.

Stemmen bij volmacht

Stemmen bij volmacht ("proxy voting") is de verantwoordelijkheid van ABN AMRO Investment Solutions. We werken samen met ISS Governance, dat ons een stemadvies geeft dat overeenstemt met het door ons gekozen beleid (een aangepaste versie van het internationale SRI-beleid van ISS Governance). Uit het gamma gespecialiseerde beleidslijnen van ISS hebben we het beleid gekozen waarmee we het meest vooruitstrevend kunnen zijn op vlak van milieu en maatschappij. Dit houdt in dat we het overgrote deel van de resoluties over milieu en maatschappij zullen steunen.

Slotopmerking

Onze klimaatverklaring kan evolueren aangezien sommige regelgevende richtsnoeren nog in ontwikkeling zijn en nog niet werden vrijgegeven.

ABN AMRO Investment Solutions werkt al jarenlang nauw samen met providers en sectorgenoten om de beste praktijken op vlak van ESG te benutten en om aan de klanten een volledig gamma ESG-proof beleggingsproducten aan te bieden.

ABN AMRO Investment Solutions wil de duurzaamheidsrisico's beperken en zijn reputatie behouden. We zijn ons ervan bewust dat we ondanks onze inspanningen soms misschien bevooroordeeld zullen zijn in onze analyses (omdat we werken met externe leveranciers) en indirect (via externe fondsen) mogelijk kunnen investeren in activiteiten waarin we niet willen investeren. We streven ernaar om dit te minimaliseren.